

40 din., četrt leta 20 din., mesечно 1 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravištvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.

Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

Slovenski demokratje kličejo vse naprednjake na pomoč

Ako kdo kliče na pomoč, je to dokaz, da je v slabotnem stanju, iz katerega se sam ne more osvoboditi. Kdor si je v svesti svojega pomena in hkrati svojih moči, drugih ne bo klical na pomaganje, marveč bo sam uveljavil svoje sile ter se lotil dela, naj si bo še tako težko.

Slovenski demokratje Pribičevićevega kova in poštenja kličejo na pomoč. Njihova glasila: »Jutro«, »Slovenski Narod«, »Tabor« in druga za njimi trobijo dan na dan v slovensko javnost signale za pomoč. Kdo pa je ogrožen? Mar Slovenija in njeno pravo? Kaj se demokratje brigajo za Slovenijo! Njim miglja pred očmi kot cilj neka Jugoslavija, ki se bo uredila po večinskem principu. Če pri tej ureditvi po načelih centralizma in srbske hegemonije počasi nestane Slovencev, kaj to mar. Da je le Jugoslavija in da smo v njej gospodarji mi, demokratje, magari v zvezi z radikali!

Kdo je torej v nevarnosti? Napredna stvar. Ako bi se izvajala avtonomija Slovenije, bi se naša zemlja uredila po mišljenju večine. Ker pa v Sloveniji imajo večino avtonomisti, ki so zbrani okoli zastave Slovenske ljudske stranke, bi bil odločen program naše stranke. Kaj pa potem z ubogimi liberalci? Ali niso vredni vsega pomilovanja?

Iz tega se da raztolmačiti, zakaj so hripavi žerjavi vzdignili svoje glase v krike na pomoč. Pomagajte vsi, ki ste takozvanega naprednega mišljenja, da se v Sloveniji reši demokratska stvar!

Slaba mora prestiti demokratom, ako tako vičejo in kličejo. V istini jim slaba prede. Pribičevićeva — Žerjavova zveza s Pašičem, da se reši v naši državi velesrbska hegemonija in z njo združena korupcija, je trčila v Sloveniji ob najmočnejši odpor. Minimalno je število tistih, ki med Slovenci odobravajo velesrbsko politiko. To so tisti, ki nimajo smisla za slovensko narodnost in njena prava. Med ljudstvom je nevolja zoper te ljudi, ki so kožo slovenskega naroda za lastne sebične interese prodali na trgu politične korupcije, dosegla vrhunec. V tem opasnem položaju je dr. Žerjav zopet s hripavim glasom intoniral pesem o klerikalnem zmaju, ki ga dirigira in vodi sam sv. Oče, rimski papež in ki ogroža Slovenijo, Hrvatsko, povrh še Srbijo in menda celi Balkan. Kaj bo iz Balkana, iz tega tisočletnega torišča in zatočišča kulture, ako bo nad njim zmagal klerikalni zmaj!

Ali ni torej prilika, ki nujno zahteva, da se morajo v obrambo proti klerikalnemu zmaju v Sloveniji združiti vsi protiklerikalni elementi? Ni še bilo tako ugodnega trenutka. »Slovenski Narod« piše v svoji številki dne 23. aprila: »Še nikdar niso bile šanse protiklerikalnega boja tako ugodne, tako na dlani, kakor v sedanji situaciji! Po tridesetletnem obstanku se klerikalci prvič tresejo za izid volitev, v notranjosti čutijo bližajoči se konec! V taki situaciji najdemo napredne strankarje, ki iz osebnih in ničevnih razlogov odklanjajo koncentracijo, volilno enotnost naprednega prebivalstva v Sloveniji ter skupno borbo proti klerikalizmu! To je žalostno dejstvo, ki ga morajo premišljevat v prvi vrsti tisti številni mali strankarji, ki hodijo svoja pota in ki so se zagrizli v gotova, osebna nasprotja, omalovažujoč bitna politična vprašanja naprednih Slovencev, njihovo stališče napram državi in klerikalizmu.«

»Slovenski Narod« se potem obrača na naslov poedinih »naprednih« strank. Narodno-socialistična stranka je pred 4 leti mislila, da objame vse napredne Slovence. Sedaj se je morala uveriti, da je samosocialnost ekstrem, ki se nikjer ne obnese. Naj se torej spomni na program nacionalizma ter naj stopi v falango naprednih borcev zoper klerikalizem. Narodnonapredna stranka dela politiko ne idej in programov, marveč oseb in ambicij, ona je pogrešila, ker posveča svoje delo samo volilni borbi. Samostojna kmetijska stranka je zanemarila svoje kmetско poslanstvo ter se omejila samo na volilne borbe, odtod sedanje nazadovanje in bližajoči se konec. Le edina demokratska stranka ima svojo organizacijo, svoj tisk, vrhulega je izrabila ugodno situacijo v Beogradu ter vstopila v kombinacijo nacionalnega kabineta, ki sprovede prihodnje volitve. Kaj nujno sledi iz tega? »Slovenski Narod« zaključuje: »Demokrat ska stranka je s tem uredila vse pogoje, da zbere okoli sebe vse napredne elemente v Sloveniji ter jih usmeri proti klerikalizmu in njegovim razornim političnim in duševnim programom.«

Smisel izvajanja tega članka »Slovenskega Naroda« in njegove glavne zaključke ponatiskuje mariborski »Tabor«, odnosno »Narodni list« dne 24. aprila ter zlasti konstatira, da so se liberalci motili v Samostojni kmetijski stranki, od katere so pričakovali, da bodo z njeno pomočjo zadali smrtni udarec klerikalizmu v Sloveniji. Ker Samostojna kmetijska stranka teh nad ni izpolnila, se morajo vsi napredni elementi na deželi pridružiti gosposkim demokratom. Kam bi ti gosposki demokrati vo-

dili narod in zlasti njegovo mladino, dokazuje članek na drugi strani »Tabora« (»Narodnega lista«) ki kar mrgoli nesramnih napadov na verske dogme (»Sv. Duh je razsvetil pripravljalni odbor za mladinska dneva v Mariboru«), na delovanje, poštenje in čast slovenske duhovščine, na zakramente in verske naprave (»linice na spovednicah niso dovolj pritrjene in zabite«) itd.

Pisava demokratskih listov torej javno dokazuje, kakšen cilj zasledujejo demokrati z naprednim blokom, po katerem hrepenijo. Ne gre jim za to, da slovenski narod dobi tista prava, ki mu po naravnih zakonih pripadajo kot narodu. Ne gre jim za to, da se Slovenci osvo bodijo iz oklepov centralizma, hegemonije in gospodarskega izkoriščanja. Ne gre jim za to, da slovenski narod postane enakopraven s srbskim v vsakem oziru. Ne gre jim za to, da se naša država uredi sporazumno po zahtevah srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda. Marveč jim gre za to, da pri prihodnjih volitvah dobijo demokrati v Sloveniji več mandatov. Ko pa liberalna gospoda pride do korit, bo iz njih polnila svoje malhe, slovenski narod pa bo dalje ostal v okviru centralizma ter smel slediti samo enemu in edinemu političnemu geslu: »Molči in plačaj!«

Takšen bil bo napredne fronte v Sloveniji. Naš narod pa bo pri bodočih volitvah in vselej držal samo eno fronto, ki bo sledila klicu in geslu: Avtonomija Slovenije! Popolna enakopravnost slovenskega naroda!

Politični položaj.

Računi in kombinacije radikalov in Pribičevićevcev. Vladna družba je nehala z gotovostjo računati na volilni mandat ter se je sprijaznila z izgledi, da se bo morala še najprej poskušati obdržati kot poslovna vlada v parlamentu, da pride potem lahko še do poslovne vlade opozicijskega bloka in da šele potem, če bi ta vlada padla, lahko dobi radikalna stranka kot najmočnejša skupina v parlamentu volilni mandat. Za ta slučaj se sedaj pogajajo radikali s Pribičevićevci in to pogajanje ni lahka reč. Pred tedni so že nekateri režimski listi raznesli vest, da bi bil v Pašičevi volilni vladi portfelj notranjega ministrstva poverjen Pribičeviću. To so seveda Pribičevićeve želje, a Pašič na kaj takega niti ne misli, ker je to mesto preveč važno pri volitvah, ki jih vodi nasilni režim. Se drugače se bodo Pašičevci in Pribičevićevci težko sporazumeli: skupno se ne da nastopati, ker se ne da določiti ključ za razdelitev mandatov, skupna vlada in hudi volilni tekmeči, to je pa zopet težka stvar. Pašič dobro ve, da Pribičević nima zaslombe v narodu. Z njim bi lahko skupno nastopal samo na Hrvatskem in v Sloveniji, kjer oba skupaj nimata terena ter bosta samo to pobrala, kar se bo dalo podkupiti. O skupnem nastopu v Bosni in Vojvodini niti govora, še manj pa v Srbiji in Macedoniji. Pribičević bi silno rad spravil radikale od tega, da bi z njim skupno nastopali v Srbiji, a radikali o tem nočejo ničesar slišati, ker vedo, da bi pri tem še oni izgubili v korist Davidovičevih, demokratov.

Vladni ponarejevalci. Kakor znano, so se poleg izmišljenih in potvorenih izjav Radiča izdelali od režimskih organov tud ponrejeni dokumenti, ki naj bi dokazali, da ima Radič zveze z inozemstvom in posebej še s sovjeti. Ker se je tako prakticiralo tudi v Avstriji in ker je bil sedanji režimski pomočnik Gagliardi pravi mojster avstrijske špijonaže, je od strani nekaterih zagrebških listov tud v teh slučajih padel nanj sm. Ko se mu je očitalo, da je on dal ponarediti neke pobotnice, pa katerih naj bi bil Radič prejemal denar iz Rusije, je poslal Gagliardi listu »Hrvat« pismo, s katerim to zanika ter trdi, da take stvari počenja Mihajlo Bankovič, pisar, dodeljen SHS poslaništvu na Dunaju. — To pismo je pisal in poslal Gagliardi dne 19. t. m., »Hrvat« je celo pismo objavil, zunanji minister se pa še do danes ni izjavil, kaj je na tem, kar se trdi o organu svojega ministrstva. Če se v poslaništvu na Dunaju ponareja, potem to ni privatna stvar pisarja Bankoviča, ampak stvar urada samega in ministrstva. Minister mora spregovoriti, ker sramote ponarejanja ne more vzeti na sebe javno obdolženi pisar kot privatna oseba. Če minister ne varuje ugled državnega uslužbenca, mora pa varovati ugled urada, poslanstva in svojega ministrstva.

Nezadovoljni zunanji minister. Zunanjemu ministrstvu ni po godu pisanje jugoslovanskega časopisja povodom izpraznitve Hodoša in Pardanja od Rumunov in glede besarabskega vprašanja. Večina listov in to celo beograjski »Balkan« in drugi, so se postavili na stran Rusije ter pisali o Rumuniji naravnost sovražno. Zunanji minister dr. Ninčić je radi tega poklical dne 22. t. m. novinarje ter skušal na nje vplivati, da bi omilili pisanje našega časopisja o Rumuniji. Njegova intervencija pa je dosegla baš nasprotno, listi še nadalje napadajo Rumunijo, osobito v zadnjih dneh, ko se je govorilo o novem skrivnem paktu med Francijo in Jugoslavijo, ki bi naj bil naperjen proti Rusiji v korist Rumunije.

Manifestacija za sporazum.

Za Velikonoč je napovedal Ljuba Davidovič shod v Subotici in Pašič-Pribičevićeva družba, ki pašuje po teh krajih po zloglasnih metodah nekdanjega madžarskega ministra Tisze, se je zbala za svojo postojanko ter je hitro organizirala pravo banditsko tolpo, da ta shod prepreči. Med ljudstvom je vladalo za shod veliko zanimanje in navdušenje, režimski banditi — kakih 50 fašistov-srnavcev, ki so se zbrali iz cele Vojvodine — so bili pa že vnaprej dogovorjeni s policijo ter so si za razgrajanje poiskali primerna mesta v zborovalni dvorani. Med govorom Ljube Davidoviča so začeli razgrajati, metati smrdljive bombe in drugo in policija je shod razpustila, mesto da bi odstranila razgrajaje.

Vojvodina je politično še precej nizka, ljudstvo nima prave odporne sile proti terorju in goljufiji in zato se je oblastniška družba tudi brez pomislekov poslužila fašistovske tolpe. Nasilju pripisuje sedaj celo neke uspehe, ne vidi pa seveda velikega moralnega uspeha, ki ga je dosegel Davidovič, ker je morala že sploh davno črtala iz svojega delovanja. Na velikonočni ponedeljek je pa krenil Davidovič z drugimi demokratskimi poslanci iz Subotice v Zagreb in tu vlada tud z nasiljem in fašističnimi banditi ni mogla preprečiti sijajne manifestacije za sporazum, ki je bila tud najostrejša obsodba Pašič-Pribičevićevega režima. Nekdanja enotna demokratska stranka še ni nikdar v Zagrebu spravila skupaj niti približno tako lepega shoda, kot je bil sedaj, ko so se demokrati ločili od policajdemokratov ali batinašev. Vse kar je poprej radi Pribičevića izstopilo iz stranke, se je sedaj zopet oklenilo Davidoviča, da sodeluje v delu za sporazum.

Govori Davidoviča in tovarišev, ki jih je tisočglava množica navdušeno pozdravljala, so pokazali, da srbski narodni zastopniki spoznavajo, kako izgleda »svoboda« in »bratstvo« v pravi podobi in kako se izvaja v prečasnih krajih. Doslej so poštene srbske politike varali policajdemokrati iz Hrvatske in Slovenije, sedaj je pa goljufije konec in izdajalci so razkrinkani. Davidovič je početkom svojega govora naglasil, da hočejo zborovalci proslaviti vstajenje ideje, ki je izražena v dveh besedah: bratska ljubezen. To idejo hočejo oblastniki položiti na mrtvaški oder, narod pa tega ne pusti in hoče vstajenje. Zagreb je nas sprejel v znamenju bratske misli. Mi vemo, da je danes glavno vprašanje naše države srbsko-hrvatski sporazum, a ravno pri reševanju tega vprašanja se je mnogo grešilo, žalibog na obeh straneh. Mnogi so mislili, da se da v dobi splošne volilne pravice postopati z ljudmi kot s stvarmi in zato so se odločili za politiko močne roke. Tud del takozvanih demokratov se je sprijaznil s to mislijo. Pravi demokratje, demokratje po duhu in srcu, pa so to misel odklonili. Pravi in resnični demokratje odklanjajo vsako nasilje, ampak žele razgovore o najvažnejših vprašanjih in sporazum. Eno glavnih državnih vprašanje pri nas je vprašanje o enakopravnosti državljanov. Pri nas je žalibog nimamo. Nimamo pa je zato, ker se pri nas zakoni ne izvajajo, ker so zakoni le na papirju in se uporabljajo samo proti posameznim delom naroda, tako da imamo danes državljane prve in druge vrste. Čeprav določa ustava, da živimo v parlamentarno in ustavno vladani državi, vendar take vlade nimamo že 20 mesecev. To pa samo za to, ker se hoče le ena stranka obdržati na krmilu. Posledica te strankarske vlade je, da mi danes niti osebne svobode nimamo več in da je nedotakljivost doma in stanovanja že postala iluzorna. Kršili so dalje tiskovno svobodo, zborovalno svobodo, zakon o državnem svetu, zakon o centralni upravi, šolski in občinski zakon. Lep dokaz, kako se spoštuje zborovalni zakon, ste doživeli sami. Te zakone pa kršijo oni, ki bi jih morali spoštovati in jim pripomoči do zmagé. Poteptali so celo vrsto zakonov in samo one so še pustili, ki so za njih dobri. Če se teptajo pozitivni zakoni, je sramota za državo in ta sramota raste pri nas že na kvadrat, ker teptajo zakone ravno oni, ki bi jih morali braniti. Nekdaj so v starem Rimu rekli državljani s ponosom: Sem rimski državljan. Zato pa bi tud mi radi videli, da bi rekli ljudje s ponosom: Sem jugoslovanski državljan. To pa pri nas ni mogoče, ker vlada razlikuje dve vrsti državljanov: verne in neverne, državotvorne in protidržavne. Po računu vlade je več protidržavnih državljanov, kakor državnih. To pa vendar ni mogoče. Meni samemu se je pripetilo včeraj, da sem parstokrat moral preslišati besedo: Izdajalec! Jaz se za te klice nisem zmenil. Kdor hoče hegemonijo in nadvlado enega dela naroda nad drugim, ta kmalu najde »izdajalce«. A ravno hegemonija je rodila separatistične težnje. Zato pa naj oni, ki druge dolže separatizma, najprej opuste svoje misli na hegemonijo, potem bo pa separatizem sam po sebi izginil. Nikola Pašič kliče: Na okup Srbi! Ali je potem čudno, če odgovarjajo Hrvati z istim klicem: Na okup Hrvati? Velika Hrvatska je samo posledica zlorabe besede Velika Srbija. Če pa hočemo priti vsem zlorabam v okom, moramo pripomoči do veljave zakonom in pripomoči do zmagé poštenju. Mi verujemo v poštenje in zato bomo zmagali!

Med drugimi govorniki je beograjski poslanec Dukanač še posebej očrtal Pašiča. Kaj nas je zbralo v tako velikem številu? Gotovo najprej dolžnost, da delamo za skupno dobro naše domovine, drugo je pa to, da odstranimo zlo, ki izhaja od Pašiča, nekdanjega učenca Bakunina, nekdanjega največjega republikanca v naši mali Srbiji, ki je od Bolgarije in Bolgarov prosil za pomoč v svrhu prevrata v Srbiji in ki je postal danes eden od največjih državotvorcev v tej državi, dočim nas vse vrsti med protidržavne elemente. Kakor mora je navalila Pašičeva družba na narod. Pašiču ni nikdar dosti. Vse pete in rokave je že obrazil, če se je dalo kaj dobiti, vse je že teptal in zatajil za razne koristi in še naprej bi se rad bogatil na račun naroda.

Poslanec Agatanovič iz Niša je ganljivo opisoval, kako so Srbi pozdravljali hrvatsko in celo jugoslovansko zemljo, ko so se ob svršetku vojne kot pregnanci in vojniki vračali v domačijo, ko so pa prišli bedni, a silno navdušeni domov, so pa doma našli današnje državotvorce zadovoljne in bogate, a polne mrznje do drugih jugoslovanskih bratov. Hrvat in Slovenci in tudi Srbi, ki so trpeli, niso krivi, da se sedaj po petih letih in pol najdemo zopet na isti točki kot smo bili tedaj. Da bratstvo ni napredovalo in da se je razpasla celo mrznja, so krivi ravno ti ljudje, ki si danes lastijo edino državotvorstvo.

To zborovanje je dobro pokazalo, kaj ima za seboj Davidovič in kaj Pribičević. Davidovič vodi ideja sporazuma, Pribičevića pa oblastiteljnost za vsako ceno in z vsemi sredstvi. Pribičević se zanaša na podkupljene fašiste, Davidovič pa iskreno pozdravljen tudi pred ljudstvom, ki se ne prišteva k njegovi stranki. Pribičević ima prvenstvo v bloku korupcije in nasilja, Davidovič pa častno mesto v bloku pravice in poštenja.

Po svetu.

Zaščita republike v Grčiji. Grška vlada je proglasila ukaz o zaščiti republike, ki je stopil v veljavo dne 23. t. m. Ukaz določa kazen izgnanstva, združenega z zaplenbo premoženja za publikacije, čine ali besede, ki stremijo za tem, da bi grdile državno oblast, ali zmanjševale njen ugled ter skušale strmoglaviti republiko, ali pa da bi skušale oporekati veljavnost plebiscita. Iste kazni so določene tudi za vere, ki bi hotele slabiti republiko, za publikacije in govore, ki se nanašajo na odstavljeno dinastijo, in ki bi obsojali razsodbe sodišč. Z ukazom se bo bavil še parlament. Na ta način misli grška vlada zavezati razdorno delovanje monarhistov, ki so se do sedaj izredno živahno gibali.

Politični atentat ali krvna osveta v Albaniji. Morilee Esadpaše je postal poslanec, sedaj je pa tudi on sam postal žrtev atentata. V Tirani je neki neznanec nanj streljal ter mu prizadel smrtne rane. Atentatorja niso zasledili. Atentat izvira iz političnih motivov ali pa iz same krvne osvete in bo atentator najbrž kak sorodnik Esadpaše.

Proti zasedbi Poruhrja. Češka socialnodemokratska stranka je na strankinem zboru v Ostrovi sprejela resolucijo proti zasedbi Poruhrja. Tudi neodvisna angleška delavska stranka se je izrekla v tem smislu ter je tudi povdarjala, da je strokovnjaška komisija odmerila Nemčiji previsoko odškodninsko plačilo.

Za mednarodno posojilo Nemčiji je po berlinskih vesteh vpisano že 700 milijonov zlatih mark in sicer od strani Amerike 400, od strani Anglije pa 300 milijonov. Celotno posojilo bo znašalo 800 milijonov.

Pred francoskimi volitvami. Službena kampanja za volitve v francoski parlament, ki se vrše dne 11. maja, se je pričela ta teden. Vendar v večini okrajev kandidatne liste še niso definitivno postavljene. V Franciji obstoje sedaj faktično trije bloki, ki se bodo pri volitvah borili za prevlast: republikansko-nacionalni blok, ki ga vodi Millerand, Jaunardova stranka, ki ima izrazito antiklerikalni načrt, in levičarski blok, ki drugače sploh ne obstoji, ampak traja samo za časa volitev, ker so se z levim krilom radikalov združili socialisti za skupen nastop v nekaterih okrajih.

Francoski dolgovi in odškodnine. Francoski vladni listi se mnogo bavijo z reparacijskim vprašanjem ter naglašajo, da je Francija pripravljena svoje tirjatve znižati na 26 milijard, ali le pod izrecnim pogojem, da bodo njeni dolgovi Angliji in Združenim državam Severne Amerike popolnoma anulirani. Če se to ne zgodi, bode seveda Francija vstrajala na primerno višji svoti, kakor 26 milijard. Kar se tiče sankcij, se Francija ne more odpovedati prisilnim sredstvom, ki jih sedaj ima; v ta namen bi ji morali zavezniki nuditi druga sredstva, ki bi pri namerem zanemarjanju obveznosti od strani Nemčije avtomatično začela učinkovati.

Teror francosko-rumunske protiruske zveze. Rumunija je v velikem strahu pred Rusijo radi Besarabije ter si na vseh straneh išče opore in zaslonbe. Najprej se je obrnila do držav, ki so oktobra 1920 v Parizu podpisale dogovor glede pripojitve Besarabije k Rumuniji. Te države so: Italija, Anglija, Japonska in Francija. Prve tri so vsako posredovanje in vmešavanje odklonile, Francija bi pa na zvezo pristala, če bi si Rumunija pridobila še druge zaveznike. Rumunija se je obrnila potem na Malo antanto ter dobila odgovor, da ima Mala antanta brani samo trianonsko in neuillysko pogodbo in mir v Srednji Evropi. Tudi Poljaki se niso dali prepovoriti za protirusko zvezo in končno so se izjavili rumunski poskusi še z Bolgari in Turki. Ko se je Rumunija zopet obrnila do Francije, je Francija zagotovila zvezo in pomoč pod pogojem, da si Rumunija pridobi še vsaj eno balkansko državo. Rumunija se je tedaj takoj spomnila na Jugoslavijo, da jo pridobi kot tretjega

člana v protiruski zvezi. Rumunska snubitev je pa v splošnem naletela na slab odmev v naši javnosti. To je po ropanju našega Modoša in po drugih nasilnih činih Rumunov pri evakuaciji našega ozemlja še posebej razumljivo, v splošnem pa večina naših listov povdarja, da se Jugoslavija ne more vmešavati v besarabsko vprašanje, ker ni bila soudeležena pri dogovoru leta 1920. Pašičeva vlada kakor po navadi tudi v tej zadevi javnosti noče popolnoma slediti in je na rumunska in francoska vprašanja odgovorila samo z izgovorom, da ne more odločevati, ker je v demisiji, ni pa razložila odklonilnega stališča, ki ga jugoslovanska javnost zavzema.

Amerika in Evropa. Predsednik Zedinjenih držav Coolidge je izjavil, da Amerika ne bo stopila v Zvezo narodov in je označil ta sklep kot končno veljavni. — Ameriška politika v vprašanju obveznosti zaveznikov napram Ameriki ostane ista. Coolidge ne namerava vprašanja vojnih dolgov spraviti znova na razgovor na kaki gospodarski konferenci. Prezident je izrazil nado, da bo delo izvedencev omogočilo končno veljavno rešitev reparacijskega problema.

Delavska stranka v Ameriki. Po vzorcu angleške Labour Party se je organizirala v Ameriki povsem nova delavska stranka, ki se je razširila hitro po celi državi. Ta stranka se čuti že tako močno, da bo kandidirala svojega člana za predsedniško mesto pri volitvah novega predsednika Združenih držav Severne Amerike. Kot kandidat prihaja v poštev senator Lafalette. Volilni boj bo v glavnem naperjen proti petrolejskim in drugim škandalom, ki so kompromitirali voditelje demokratske in republikanske stranke. Na programu ima delavska stranka istotako poddržavljenje ameriških železnic.

Kongres glede zrakoplovstva. V torek se je otvoril v Rimu šesti mednarodni kongres za proučevanje pravnih vprašanj zrakoplovstva. Kongresa se je udeležilo 27 držav. Predseduje kongresu profesor genovske univerze Cogliolo. Na dnevnem redu so vprašanja: uredba zrakoplovstva v raznih državah, zavarovanje in mednarodno pravo vojne v zraku. Otvoritve se je udeležil tudi ministrski predsednik Mussolini, ki so ga zborovalci viharo pozdravili.

Velika železniška nesreča v Švici. Dne 23. aprila v jutro sta na šeritgothardski železnici v bližini postaje Belinzona trčila skupaj curiški in milanski ekspresni vlak. Oba vlaka sta se zadela z največjo silo ter sta se popolnoma razbila. Mrtvih je bilo na mestu 30 oseb, skoro vsi ostali potniki pa ranjeni, velik del od teh smrtno nevarno. Vzroka trčenja še preiskava ni odkrila.

Dnevne novice.

Protest uradnikov. Povodem naredbe ministrskega sveta o uradniških dokladah je Glavni savez uradnikov imel sejo, kjer je odločno nastopil proti tej novi vladni igri z uradniki in izdal sledečo resolucijo: Uprava Glavnega uradniškega saveza je na svoji seji dne 21. t. m. razmotrivala novo odločbo ministrskega sveta, s katero so dobili uslužbenci doklade in konstatiral, da se s to odločitvijo ni zadovoljilo legitimnih interesov državnih uslužbencev, od katerih je večina brez eksistenčnega minima. Ekonomski položaj državnega uslužbenca je ostal neizpremenjen, med tem ko so življenjski pogoji vedno težji. Uprava posebno naglašja protisocialen značaj naredbe ministrskega sveta in smatra, da z njo ni spojena obljuba, ki jo je dal finančni minister dne 19. marca t. l. pooblaščenim predstavnikom državnih uslužbencev. Z odločbo ministrskega sveta tudi glede doklad ni predvideno nobeno zboljšanje materialnega položaja vpokojencev in vpokojenk, marveč ostane pri stari odredbi o zmanjšanju državnih dohodkov oženjenim in omoženim uslužbenca, za katere je plača fiksirana po skali, ki ne odgovarja novemu uradnemu zakonu. Predstavniki državnih uslužbencev vidijo v tem akt popolnega nerazumevanja položaja državnih uslužbencev in protestirajo odločno proti temu ter si pridržujejo popolnoma proste roke za daljne korake v bodočnosti v položaju, ki je nastal.

Pribičevićeva ljubezen do dijaštva. Ena najbolj hrupnih Pribičevićevih ambicij je ta, da ga proglašajo policajdemokratje kot nekakega fantastičnega prijatelja dijaštva. »Mladina« je v naših vrstah — njena je bodočnost, to je običajna fraza, katero trubi v javnost Pribičevićeva časopisje. A ta policajdemokratska frazerska ljubezen do dijaštva pa odkriva tudi motive, radi katerih je Pribičević prijatelj študentov. S prijateljstvom do dijaštva se trudi Pribičević že od nekdaj, kako bi zase kupil politično prepričanje mladostnih študentov. Kako pa z gleda v resnici Pribičevićeva ljubezen do dijakov-visokošolcev, nam najbolj dokazuje slučaj s štipendijami. Ko je Pribičević sedaj zopet postal na nesrečo celokupnega dijaštva prosvetni minister, je bila njegova prva briga za seznam vseh štipendistov in da prikroji ta seznam po svojih policajdemokratskih političnih računih. Iz seznama štipendistov je Pribičević takoj izbacnil 50 odstotkov akademikov. Pri tej redukciji pa je še najbolj žalostno to, da se zaključuje semester na beograjski univerzi 1. februarja, a na zagrebški pa 21. aprila. Dijaki so prejeli štipendije do 1. februarja, ker so se proračunske dvanajstine ravnale po zaključku semestra na beograjski univerzi. Za prvi semester bi morali dobiti zagrebški akademiki štipendije za mesec marc in april. Prejšnji prosvetni minister je sveto obljubil, da jim bo izplačal ta dva obroka, kakor hitro bo izglasovan proračun. Na račun te ministrske obljube so se dijaki tudi zadolžili. A sedaj se je priplazil do prosvete jugoslovanska šiba božja Pribičević in ta ni samo črtal polovice štipendistov, ampak noče niti izplačati onih dveh obrokov, katere dolguje država ubogim štipendistom. Ta-

ka je torej Pribičevićeva policajdemokratska ljubezen do akademske omladine.

Iz krogov občinskih predstojnikov. Silno je razburil in vznemiril naše župane odlok g. okrajnega glavarja iz Maribora, ki zahteva prepis volilnih imenikov v roku 10 dni. Župani so danes preobloženi z delom na polju in sedaj pride g. notranji minister in po velikem županu mariborske oblasti zapove okrajnim glavarjem, naj od občinskih predstojnikov za gotovo prazen nič brez vsakega pametnega vzroka zahtevajo prepis volilnih imenikov. Kako naj imenujemo te gospode? Ali ne naravnost mučitelje in trinoge naših županov. Nobeden izmed teh velikih gospodov od ministra do okrajnega glavarja menda ne ve, kako je letos kmetski človek zaostal z delom na svojem gospodarstvu in uboga županska para pa naj sedaj volilne imenike prepisuje, ker g. notranji minister nima drugega posla, kakor brez pametnega vzroka naložiti tako delo županom. Ali nimate volilnih imenikov na okrožnih sodiščih? Tam jih dajte prepisati, tistih gospodov ni mudilo in zadrževalo pri delu slabo vreme, nas župane pa pustite pri miru. Gospode državne poslance pa prosimo, naj se vendar zavzamejo za uboge županske pare in izposlušajo, da se ta brezumna in brezpredmetna zapoved prekliče. Da gospodje poslanci ne bodete brez informacije, se vam tukaj naznani, da je odlok velikega župana mariborske oblasti na okrajnem glavarstvu v Mariboru zagledal dan solnca dne 16. 4. 1924 in da je okrajno glavarstvo ga izdalo občinam dne 13. 4. 1924 pod št. 13584.

Poslanec dr. Hohnjec ima na Belo nedeljo, 27. aprila shod Slovenske ljudske stranke pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Shod se vrši po prvem cerkvenem opravilu.

Že zopet pritožba od severne meje. Nekateri postojanke finančnih straž ob severni meji postajajo žalibog s časom ravno tako nasilne ter izzivajo ljudsko potrepljivost, kakor svojčas Wranglovc. Se tega ni dolgo, ko smo morali beležiti pretepaštvo in nemoralno postopanje šentiljske finančne straže in že smo dobili zopet ponovno ostre pritožbe zoper finančni oddelek, ki je nastanjen na Plavču. Kakor kaki kmetski fantalini so porabili tudi financerji na Plavču velikonočne praznike za brezmejno popivanje, izzivanje in pretepe. Na velikonočni pondeljek so krenili iz Plavča v gostilno gosp. Arha v Svečini. Brez vsakega povoda so izzvali v krčmi pretep v nadi, da bodo civilisti kar pobegnili pred njimi, a so se urezali bridko in so morali oni kot prvi ostaviti polje pretepa. Po prvi izgubljeni bitki so krenili v drugo krčmo in to pod vodstvom zloglasnega financerja Reca. Iz te gostilne so poklicali na prosto mladega fanta in so ga zunaj neusmiljeno in brez vsakega vzroka oklofutali. Ko je bil sirota že ves v krvi, so mu prihiteli na odpomoč civilisti in vprašali po vzroku tako balkansko nasilnega nastopa napram slabotnemu fantku. Kolovodja financerjev se je kratko in malo odrezal, da je klofutanje stvar ter zadeva finančne straže in ne briga nobenega civilista. Si pač lahko mislimo, da sta Plavč in Svečina upravičeno ogorčena radi čisto balkanskih izgrediv naših finančnih straž in še to povrh na severni meji, ko se vsaka malenkost takoj zve v Avstrijo. Finančno predstojništvo v Mariboru bi moralo bolj gledati na pretepaško in pijansko postopanje nekaterih finančnih straž ob meji. Finančno predstojništvo v Mariboru se ni zmenilo doslej niti za eden kričec slučaj nasilnosti finančnih straž ob meji, akoravno so bile te balkanske nekulturnosti objavljene v naših listih, ampak je celo trpelo, da so se šentiljski financerji na izzivalen način zagovarjali in dražili potrepljivost naroda po policajdemokratskem »Taboru«. Na balkanizacijo obmejnih krajev od strani financerjev smo že opozorili naš parlamentarni klub in bo prišlo do ostre tozadevne interpelacije, ki bo v živo zadela tudi finančno predstojništvo v Mariboru. Na meji zahtevamo red ter dostojnost in to še pa posebno od strani javnih organov.

Ubij pri Sv. Barbari pri Mariboru. Na velikonočni ponedeljek so se fantje napili v neki gostilni pri Sv. Barbari pri Mariboru. V objemu alkohola so prišli v barbaro krčmo pri Kranerju in tamkaj so začeli pobijati radi brezglave pijanosti kupice in steklenice. Gostilničar Kraner jih je mirno svaril pred tako potratno surovostjo, a za te njegove pomirjevalne nauke je prejel usodepolno nagrado — več smrtonosnih sunkov z noži. G. Kraner je izdihnil in orožništvo je aretiralo krog 20 pretepačev, ki so osumljeni, da so v pijani podivjanosti smrtno zabodli barbarskega gostilničarja Kranerja. Največji pretepači, pijanci in ubijalci po Slovenskih goricah niso možje ali fantje, ki so bili trpini in očvidci prebridko žalostnih zalogiger svetovne vojne, ampak po največ mlečnozobi fantalini, ki so zrasli v sokolsko-orjanski poveljni dobi, ko sta prišepali šola in šolska vzgoja pod ničlo in sta se po zaslugi samostojne slovenske policajdemokracije po narodno- in državno-edinstvenem receptu — pohajdučili.

Še nepojasnjen zločin. Iz Muretinc smo prejeli to-le krvavo surovo vest: Pri nas v Muretincih je živel posestnik Franc Janžekovič. Pri Janžekovičevih hiši so sosedje opazovali že dolgo časa, kako sta kreg in prepričevanja gosta. V Janžekoviča se je vedno zaganjala njegova žena, njen oče in brat. Oče Janžekovičeve žene je po svojem političnem prepričanju goreč Pucljev pristaš in mu je ob nedeljah ter praznikih že od nekdaj gostilna ljubša nego pa cerkev. Ravnokar omenjene tri osebe so se vedno prepirale z Janžekovičem in mu grozile, da bo lepega dne izginil v krtovo kraljestvo. In res je bil Franc Janžekovič te dni po noči ubit na grozen način na svojem lastnem dvorišču. Doslej še neodkrit zločinec je udaril žrtev dvakrat z vso močjo po glavi in to ali z motiko ali pa s sekuro. Janžekovič je moral biti vsled silnih udarcev koj pri priči mrtev. Drugo jutro so ga našli sosedje, ki so šli mimo njegovega dvorišča, v luži krvi. Na lice zločina poklicano orožništvo je začelo takoj razisko-

vati zločin in kot osumljenca aretiralo: Janžekovičevo ženo, očeta in brata. Ljudje po Muretcin in po okolici so zelo razburjeni radi tega surovega krvavega zločina.

Nevarnost vsled poplave prenehala. V preplavljenih krajih Srema, Banata in severne Srbije je začela voda počasi padati. Dasi Sava v gorenjem toku še vedno narašča, je nevarnost nove poplave že minula, ker je začela Donava naglo padati ter Sava lahko odteka. V Beogradu in okolici še voda vedno stoji v vaseh; v veliki nevarnosti so zlasti kmetijska poslopja, ki so večinoma zgrajena iz ilovice ter obstoji nevarnost, da se zrušijo. V Sremu in v Banatu so z žitom obsejana polja uničena in kmetje bodo morali zemljo znova obsejati.

Nekaj o stanju naše industrije. Po statistiki tvorničkih inšpektoratov je imela naša država v minulem letu 7972 industrijskih podjetij, leta 1922 pa samo 7679. Od teh podjetij je 28 takih, v katerih je zaposlenih več nego tisoč delavcev, 41 s 500—1000 delavci, 114 s 50—100 delavci, 1355 s 10—50 delavci in 6098 z manj nego 10 delavci. Ta zadnja podjetja niso toraj nikake tvornice. Res pravih industrijskih podjetij je pri nas samo 2000.

Rumunski špijoni. V okolici Bitolja sta bila aretirana dva čudna meniha, ki sta se izdavalca za nazarene. Ker je oblast sumila, da sta špijona, so ju prepeljali v Beograd, kjer sta odkrila ostala gluha in nema na vsa vprašanja. Da ju nekoliko omehta, ju je policija zaprla v slavno beograjsko »Glavnjačo«. In res uspeh ni izostal. Ze po par dneh se jima je razvozljal jezik in razkrila sta čuden namen svojega potovanja. Poslana sta od Rumunije v južno Macedonijo, osebno v bitoljski okraj med tamošnje takozvane Kucio-Vlahe, ki so rumunskega pokoljenja in o katerih so Rumuni nedavno začeli trditi, da so ostanki rumunskih naseljencev. Imela sta namen, probuditi nacionalno zavest med temi Kucio-Vlahi, ki so večinoma sami pastirji, ter žive na skrajno nizki stopnji kulture. Po njunih izjavah Rumuni še vedno računajo na osvojitve celega Banata in celo Macedonije se jim je zahotelo. Policija vodi sedaj nadaljno preiskavo, če nam niso naši »zavezniki« Rumuni poslali še več takih menihov v Macedonijo, da špijonirajo ter hujskajo prebivalstvo.

Macedonski begunci. Povodom vesti, katero je izdala Agenzia Havas o službeni statistiki našega notranjega ministrstva, ki cení število macedonskih beguncev v Bolgariji na 6000 glav, povdarja v ostrem tonu celokupno bolgarsko časopisje, da v resnici skupno število vseh macedonskih izseljencev, ki žive sedaj pregnani v Bolgariji, presega 200.000. Listi tudi zanikajo trditev, da povrnitev teh beguncev nazaj v Macedonijo ovirajo bolgarske oblasti pod pritiskom makedonstvujuščih. Povratek beguncev preperečujejo edino le jugoslovanske oblasti s svojim terorjem, ki je prisilil Macedonce na izselitev v Bolgarijo.

Zlatina črnogorskega kralja. Prošlega leta so povsem slučajno odkrili v Cetinju arhiv bivšega črnogorskega kralja in del njegovih dvorskih dragocenosti, ki so bile pred prihodom Avstrijcev zakopane. Zlato in srebrno namizno orodje pa je manjkalo in vse je mislilo, da so to blago odnesli s seboj sovražniki. Te dni je odkril v Zagrebu neki uradnik finančnega ministrstva v prazni sobi, ki je služila za nekak magacin, celo kopo velikih kovčkov, o katerih nihče ni mogel dati natančnejšega pojasnila. Uradniki so vedeli samo, da je v njih shranjeno neko blago črnogorskega kralja, dalje pa se ni nihče zanimal. Temu uradniku pa je prišlo na um, da je kovčke preiskal. V svoje veliko začudenje je odkril, da vsebujejo pravcati zaklad — dragoceno srebrno in zlato namizno orodje kralja Nikole, katerega je on zbiral kot nekako posebnost celo svoje življenje in ki je danes vredno več deset milijonov dinarjev. O svojem odkritju je takoj obvestil finančno ministrstvo, ki je ukazalo kovčke prepekljati v Beograd.

Sprejem gojencev v podoficirske šole. IV. pešadijska podoficirska škola v Zagrebu sprejme to leto 500 gojencev. Za sprejem v to šolo so potrebni sledeči dokumenti: a) domovnica, da je državljan kraljevine SHS, b) krstni list, kot potrjuje, da ni mlajši od 17 in ne starejši od 21 let, c) šolsko spričevalo, d) dovoljenje starišev, da sme stopiti v šolo, e) nrašteno spričevalo o lepem vedenju in neoporečnosti. Vse te dokumente in svojo prošnjo poslati je vojnemu okragu v katerem živi. Vsi kandidati imajo biti v šoli v Zagrebu 5. maja ob 8. uri zjutraj. Za prihod v šolo in vrnitev imajo kandidati pravico na brezplačno vožnjo po železnicah in ladjah. Istčasno sprejema gojence tudi Prva pešadijska škola kralja Aleksandra I. v Beogradu. — Potrebni so isti dokumenti, druge informacije se pa dobijo pri domačem vojnem okragu.

Pozor! Nemcem, ki se nameravajo preseliti v avstrijsko republiko, se priporoča v nekem trgu onkraj meje prvovrstno posestvo, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja in kovačnice (prej mlina) z vodno pravico, oddaljenih par minut od elektrarne, vse zidano, z opeko krito in v dobrem stanju. Dalje: lepo dvorišče, voda pri hiši in vrt, sadonosnik, njive, travniki (za 4 govede), gozd za seč in steljo. Cena 200.000 dinarjev. Denar se lahko naloži v Jugoslaviji. Daljši podatki se lahko zvedo v upravnistvu ali še boljše pri gospodu Jakobu Vališer, pd. Fela, gostilničar pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, p. Selnica ob Dravi.

Iz Rogoške Slatine se nam poroča: Dolga zima in neprestano deževje je zadržalo v letošnjem letu priprave za bodočo sezono. Ker nam pa vremenski preroki napovedujejo za drugo polovico meseca aprila boljše vreme, se bo s podvojeno silo zamujeno popravilo, tako da bo zdravilišče v pravem času moglo odpreti svoja gostoljubna vrata. Po zimi polni padavin upamo na suho poletje in istega mnjenja so najbrže tudi naši gosti, ker že pridno

naročajo sobe, da bi se izognili stanovanjskim neprilikom, katere so se pokazale pretečeno sezono. Ker se je posrečilo pridobiti lepo število novih sob, se stanovanjske krize, kakršna se je pokazala zadnjo sezono, ni več bati. Sicer pa bi bilo želeti, da bi gosti izrabili čas pred sezono in po sezoni, ker so ne glede na znižanje vseh cen meseci maj, junij in september v Rogoški Slatini neprimerno lepši kot julij in avgust. Ze narava nam ponuja v tem času toliko lepot in skoro dnevnih sprememb, da se posebno inozemski gosti za ta čas ne morejo načuditi tem zanimivim njenim pojavom. Vrhu tega ni navala v restavracijah in pri kcpelih, kar je posebno važno za bolne in nervozne goste. Na mesto odstopivšega kopališkega zdravnika dr. Simonitscha se je posrečilo upravi zdravilišča pridobiti g. univ. prof. dr. E. Šlajmerja, katerega obče znano ime bo postalo privlačna sila za zdravilišče. Ker bodo cene ostale približno iste kot v pretečeni sezoni, je pričakovati, da obisk v tekočem letu ne bo zaostal za lansko sezono.

KARO-čevlji

MARIBOR, Koroška c. 19.

Iz Maribora.

Shod naše stranke v Mariboru. Naša stranka je sklicala za včeraj zvečer v dvorano Zadrudne gospodarske banke dobro obiskan shod. Kljub deževnemu naliivu je napolnilo dvorano lepo število naših somišljenikov. Na predlog ravnatelja dr. Jerovšeka je prevzel predsedstvo shoda dr. Juvan, ki je podelil besedo poslancu Vesenjaku. Gospod Vesenjak je govoril o našem zavoženem državnem gospodarstvu. Za Vesenjacom je pojasnil politični položaj g. poslanec Žebot. Za poslancem Žebotom je govoril občinski svetnik dr. Jerovšek o občinskih razmerah v mariborski občini. V Mariboru gospodarijo socialni demokratje z županom Grčarjem in demagogom Bahunom. Njihovo gospodarstvo ni tekom treh let v nobenem oziru občini koristilo, pač pa škodovalo. Tega se socialisti sami zavedajo, pa jih zato skrbe prihodnje občinske volitve. Da si zagotovijo vsaj glasove delavstva, prihajajo pred občinski svet z raznimi predlogi, ki majo namen slepiti delavstvo ter mu predstaviti demagoške socialdemokrate kot edine prijatelje. Ker klerikalci, ki v resnici delajo za dobrobit občine, onemogočajo sprejem socialističnih predlogov, jih razglašajo ti za najhujše sovražnike človeštva. Govornik je nato z konkretnimi dokazi orisal demagoško občinsko politiko socialdemokratske klike. Končno so zborovalci sprejeli sledečo resolucijo, katero je predlagal gospod tajnik Krajnc. — Resolucija se glasi: Somišljeniki Slovenske ljudske stranke v Mariboru, zbrani na shodu dne 24. aprila odobravamo odločen in vstrajen boj, ki ga vodijo poslanci Jugoslovanskega kluba pod vodstvom dr. Korošca zoper centralizem, združen z nadvlastjo in nasiljem, krivicco in korupcijo. Izrekamo svojo odkritosrečno zahvalo za njih požrtovalno in neumorno delo za bratski sporazum med Slovenci, Hrvatimi in Srbi, za revizijo ustave na podlagi edino pravične avtonomistične ureditve. Pozivamo jih, da v boju za pravičnost, enakopravnost in poštenost, ki so temelj vsaki državi, vstrajajo do končne zmage. Naj vedo, da jim stojimo mi doma zvesto ob strani.

Demagoško zbotovanje mariborskih socialpatrijotov. Včeraj je sklical preostanek mariborskih socialpatrijotov h Götzu ob 7. uri zvečer zborovanje. Stoli Götzove dvorane so bili do polovice zasedeni, stal ni razen govornikov nihče. Vsi govorniki so se sukali krog Zaloške ceste in lagali tako, da niti sami niso verjeli iz trte izviti demagogiji, kaj šele poslušalci. Demagogijo z Zaloško cesto bomo mi osvetlili socialpatrijotskim lažnjivcem v ponedeljek in malo bolj obširno, da bo vsakdo razumel to celo zadevo.

Takim juristom je presneto malo zaupati. Jurist Laibacher je čisto navadno goljufal svojčas pri nas v Jugoslaviji in nekaj časa po Avstriji v toliki meri, da so ga avstrijske oblasti predale 23. t. m. v Prevaljah našemu orožništvu, da ga to izroči med štiri stene jetnišnice na mariborskem okrožnem sodišču. Gospod jurist Laibacher je mož tako na videz finega vedenja, da ga naš orožnik pri prejemu v Prevaljah ni uklenil, ampak ga je hotel samo kot oborožen spremljevalec oddati okrožnemu sodišču v Mariboru. Gospod Laibacher je imel seboj celo ročni kovčeg, vedel se je mirno, elegantno ter dostojno in orožnik ni imel niti najmanjšega suma, da bi ga ta juridično izšolani goljuf prekanil in mu pobegnil. Lepo sta se pripeljala oba orožnik in jurist do koroškega kolodvora v Maribor. Od koroškega kolodvora je na ovinku proti dravskemu mostu g. jurist opraviti še malo potrebo, a pri tej priliki je pobegnil orožniku iz vlaka. Orožnik je imel še to smolo, da je moral okrog po Mariboru povpraševati, kje bi naj odložil juristov kovčeg. Jurist Laibacher pa je bil tudi folikanj pošten, da se je 24. t. m. sam javil mariborski policiji, ki ga je izročila okrožnemu sodišču. Višji juridični krogi po Mariboru so čelo nevarnega mnjenja, da ho imel orožnik še presnete sitnosti, ker je prenašal kovčeg g. aretiranelega jurista kar sam med tem časom, ko je g. jurist Laibacher premišljeval, ali bi se naj užival spomladansko prostost, ali bi se naj izročil sigurnemu vodstvu roke pravice?

Nagle smrti je umrl včeraj 82 let stari Mariborčan Adolf Pfrimer.

Zalostna statistika za mariborski sodni okoliš. V dnevih od torika na sredo in četrtek je bilo od orožništva izročeni jetnišnici mariborskega okrožnega sodišča 49 aretirancev in to radi zločinov, ki so bili izvršeni v dobi velikonočnih praznikov.

Teško se je ponesrečil. Na postaji Spodnji Dravograd se je 23. t. m. težko ponesrečil sprevodnik iz Maribora g. Martin Menček. Menček je stal z mariborskim vlakom na postaji in ravno v trenutku, ko je pripeljal v Dravograd z vso brzino vlak iz Slovenjgradca, je hitel Menček preko proge proti svojemu vlaku. Na tej poti ga je zgrabila lokomotiva slovenjgraškega vlaka, ga podrla na tla, mu odrezala desnico čisto proč, na levi roki pa vse prste razven palca. Ubogi Menček je dobil tudi težke poškodbe po obrazu. Ponesrečeno žrtev so prepeljali v bolnico v Slovenjgradec. Menček je oče dveh nepreskrbljenih fantkov. Ravno na mestu, kjer je zadela bridka usoda Menčkca, se je že pripetilo več enakih nesreč in to radi preozkega prostora.

Ne pozabite na nočejšnji prosvetni večer, ki je ob pol 8. uri v Lekarniški ulici 6. Večer priredi Prosvetna zveza v Mariboru kot zaključek predavanj Prosvetnega kartela, ki so bila od 9. 11. 1923 do danes, skupaj 23. Na sporedu so glasbene točke, kakor Mascagnijev Intermezzo iz »Cavaleria rusticana«, Sydney Smithov Chanson russe in druge. Moški zbor pa bo zapel naše narodne izprelepe Koroške, kakor »Čej so tiste stazice«, »V Borovljah no kajzico mam«, a tudi znane umetne pesmi. Poleg tega je še več drugih lepih točk na sporedu. Pridite torej vsi, ki ste pridno posečali predavanja Prosvetnega kartela, zlasti so vabljeni posebej še vsi gg. predavatelji. Posebna vabila niso bila poslana nikomur, zato velja naše vabilo vsem somišljenikom brez izjeme. Vstop je prost, brez vsakršne vstopnine.

Nadaljevanje II. redne seje mestnega občinskega sveta mariborskega se vrši v petek, dne 25. aprila, ob 19. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: Nadaljevanje dnevnega reda II. redne seje.

Popravljamo. Krščanska ženska zveza v Mariboru nima predavanja ob 5. uri popoldne v kazini dne 6. maja, kakor smo zadnjič pomotoma poročali, ampak v nedeljo, dne 27. aprila. K obilni udeležbi vabi odbor.

Narodno gledališče. Danes, 25. aprila zaprto. Sobota, 26. aprila »Veseli dan ali Matiček se ženi.« Ab. C.

Docent dr. Ivan Matko v Mariboru, Slovenska ulica šte. 4 ordinira vsak dan redno. Govorice, da bi gospod docent več mescev ne ordiniral, niso resnične.

Pri zadrugi krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru se vrši meseca maja vajenska in pomočniška skušnja. Vajenci, vajenke, pomočniki in pomočnice, katere se hočejo skušnje udeležiti, naj prošnjo do 4. maja t. l. načelniku zadruge predložijo.

Kolekovanje blagajniških potrdil. Trgovski gremij opozarja vse svoje člane, da morajo kolekovati vsa potrdila o prejemu kakega zneska, zatorej tudi blagajniške liste o fakturnih poravnava v smislu tar. post. 23 zakona o taksah z pol odstot. od višine prejete zneska. Ker pa je kolekovati račune bodisi saldirane ali nesaldirane po tar. post. 34 z 10 para, ako ne presega fakturirani znesek več kot 100 D in z 20 para, ako znaša račun nad 100 din., se priporoča, da potrjujejo trgovci prejem zneska na računih in ne izstavljajo posebnih potrdil, ki so podvržena polodstotni taksi. Nadalje se dogaja, da zahtevajo finančni organi pri svojih revizijah naknadno kolekovanje tudi za ona potrdila iz leta 1922, ki pa niso podvržena tej taksi, ker je stopil novi zakon o taksah šele s 15. novembrom 1923 v veljavo.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prevedel Paulus.

O da ni bilo duhovnika, ki bi jo poučil in ji povedal, kaj naj stori. — Pa revolucija je razgnala služabnike sv. Cerkve, nje najprvo, jih pometala v ječe, poslala pod guillotino, pozaprla cerkve, brez pastirja so begale ovčice. — Sama je morala bojevati težki boj, sama se je morala odločiti. —

In zdelo se ji je, da je Božja volja. Ali je ni Bog pripeljal pred hišo Déroulédovo, ali ni po njegovem pripuščanju čula pogovor Pavla z Blakeneyjem? Čula je, da hoče rešiti kraljico in prestolonaslednika. — Zaroto pripravlja zoper republiko. —

Če ga ovadi, ga bodo prijeli, našli bodo pri njem papirje, ki jih je imel shranjene v pisalni mizi. In. —

Dolge ure je klečala Julietta. Slišala je Anico. Pozno na noč je prišla odnekod. —

Spomnila se je, nanjo, na druge, ki so jo s toliko prijaznostjo sprejeli, ki so bili nedolžni, ki bi pa tudi trpeli, če ovadi Pavla. —

Toda dolžnost je klicala. —

Ko je zavisital dan, je vstala. S hladno vodo si je osvežila pekoče oči in vroče čelo, si popravila lase in obleko ter sedla k pisanju.

In tole je napisala.

»Odboru za javno varnost!

Ne zaupajte več državljanu Pavlu Dérouléd! Hinavec je, izdajalec republike! Pripravlja se, da bi osvobodil Marijo Antoinetto, vdovo izdajalca Ludo-

vika Capet. Dokaze za to najdete na njegovem stanovanju. — Pohitite, dokler jih ne spravi na varno!

Nekdo, ki ga opazuje.

Se enkrat je prebrala pismo, nato je zgenila papir, ga skrila v nedrje, se zavila v povrtnik in odhitela.

Dan se je budil. Branjarji so tiščali in vlekli svoje vozičke v mesto, da nasitijo lačne Parižane z vodenim krompirjem in puhlo zelenjavo, delavci so hiteli v tvornice in delavnice, kjer je republika kovala in lila orožje za brambo domovine. Angleži so oblegali francoska pristanišča, Prusija in Avstrija sta grozili od vzhoda. Republika se je pripravljala na skrajni boj za svoje mlado življenje —

Pri Louvru je Julietta obstala.

Na steni je bila pribita deska z napisom: »Postava o osumljenih«, in pod napisom je visel neroden zaboj s špranjo na krovu.

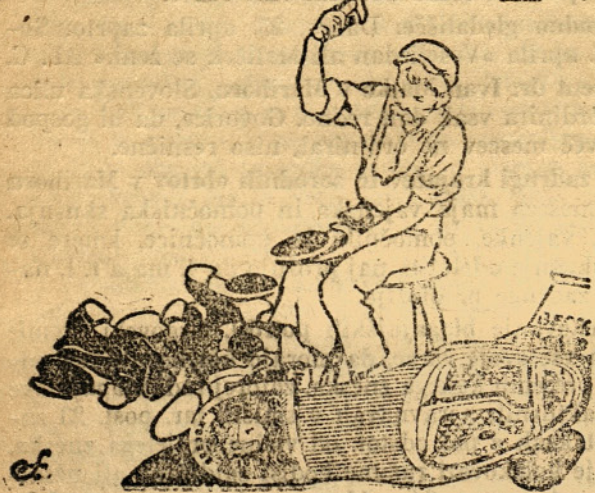
Najnovejša iznajdba, ki bi naj obvarovala in rešila republiko pred izdajci —! Merlin je bil oče te postave.

Postava je proglašala za izdajalca domovine vsakogar, ki je bil le samo osumljen izdajstva. Zadostovala je ovadba. Tudi brezimna. Odbor za javno varnost je poslal svoje vojake, kratka obsodba je sledila in črez par ur guillotina —

Vrata in okna so bila široma odprta ovadbam. Kdor je imel zasebnega sovražnika, pa bi se ga bil rad znebil, kdor se je čutil razžaljenega ali mu kdorkoli iz kakršnegakoli razloga ni ugajal, — napisal je brezimno ovadbo, je spustil v zaboj pod tablo — in rešil se je ne ljubelega človeka za vselej.

(Dalje prihodnjič).

BERSON

Gumine pete in gumine podplate

Vam naj Vaš čevljar stavi na obuvalo, ker s tem ne samo, da si prihranite denar, ampak si čuvate tudi noge in obutalo.

Iščem službo kot prodajalka ali blagajničarka, vešča sem slovenskega in nemškega jezika. Naslov: Marijanišče, Mikložičeva ulica, Maribor. 266 2-1

Sodarski vajenec močan, se sprejme takoj pri Josipu Ramšak, Ruše. 260 2-1

Posamezni pouk v knjigovodstvu, korespondenci in stenografiji daje: Kovač, Maribor, Krekova 6. 192 5-1

Zelenjadne sadike vseh vrst dobite v vrtnariji Iv. Jemec, Razlagova ulica 11, Maribor. 265 3-1

Lepo posestvo, približno 8 oralov se prodaja v bližini Maribora. Hiša, gospodarsko poslopje, vse zidano in z opeko krito, lep sadonosnik, njive, travnik in gozd. Cena po dogovoru. Naslov v upravnistvu. 267 2-1

Strojepisni pouk daje: Hilda Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 193 5-1

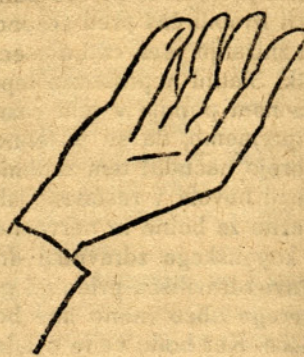
Izvrsten pohorski sadjevec se dobi v Gregorčičevi ulici št. 23 na dvorišču. 261 2-1

Premog, iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-1. 107

Lepo cepano in žagano kolje za vinograde ima po ceni na prodaj Strasschill in Felber, trgovina z lesom, Maribor, Pristan. 237 3-8

Kupujem in prodajam: koruzo, oves, fižol, zdrav in prebrani jedilni krompir, bukova in gabrova drva za gorivo, vse prvovrstno blago. Izvolite mi ponuditi, odnosno od mene zahtevati ponudbe in cene. Kupujem samo iz prve roke, a prodajam po najsolidnejših cenah. Imam vedno nekaj vagonov na razpolago za točno opremo. Hirko Glöcke, Zagreb, Petrova ulica 7. Tel. 23-79. 254

PRIMITE

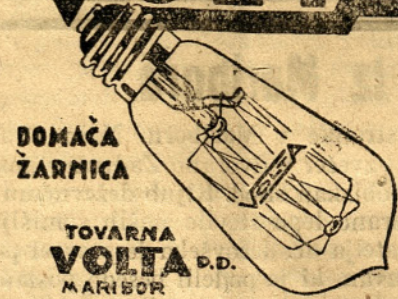

In izkoristite ugodno priliko, kadar greste v C. lje in nakupite si v veletrgovini R. STERMECKI, Celje

SUKNA
in kamgarna za moške, volne za ženske obleke, platna čefira, hlačvine in druge manufakturne robe. Založna velikanska. Cene čudovito nizke ter si radi tega ogromno denarja prihranite.

Trgovci engros cene! Cenik zastoj!

VOLTA

DOMAČA ŽARNICA

TOVARNA VOLTA P. D. MARIBOR

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MARIBOR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pisarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelji stiskalnic 'Patent Rudl'. Postrežba točna! Cene zmerni!

Izkušen

viničar

se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji. A. Viher, Maribor, Koroška cesta 53. 284

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vlitno, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovškimi odpadki in vlitino.

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

Voršič,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

ZVONOLIVARNA
"ZVONOGLAS"
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON ŠT. 74
HITRA POSTREŽBA,
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.

"ZVONOGLAS"

OKUSNO IZDELANI BROMASTI ZVONOVI-
HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

Stara pesem

izkopana iz tritisočletnega groba egiptovskega kralja.

Opeko kdor dobro hoče dobiti, ta v Račju jo mora zdaj naročiti. Streho tpežno kdor hoče napraviti, opeko iz Račja mora nabavit. Denar si prihrani, srečo privabi, blago Opekame v Račju kdor rabi. To pesmico danes vsak mora znati, to šolarčku skrbna pravi že mati.

Somišljeniki inserirajte!

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS.

Svetovnoznanilni zdravilni vrelci:

„Tempel“ - „Styria“ - „Donat“.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, srca, ledvic in jeter.

Sezona: maj - september.

Cene zmerni. — V pred- in posezoni znaten popust. — Koncertna vojaška godba. — Največja udobnost. — — Prometne zveze ugodne. —

Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaska Slatina.

Veletrgovina
špacerijskega in kolonijal-
nega blaga ter deželnih
pridelkov

Miloš Oset

Maribor, Glavni trg
(preje M. Ziegler.)

Telefon 173.

Špacerijsko in koloni-
jalno blago se prodaja
po najnižji dnevni ceni.
Zahtevajte cenik!